

Svar (2/12 93):

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Ifølge de senest foreliggende oplysninger overflyves Grønland samt den del af de nordatlantiske havområder, som er dansk luftfartsmæssigt ansvarsområde (Søndre Strømfjord Flyveinformationsregion, FIR), årligt ca. 75.000 gange. Heraf er de 23.400 interne flyvninger i Grønland, således at antallet af internationale flyvninger er ca. 51.600, svarende til ca. 141 pr. dag. Det skal bemærkes, at alle flyvninger på interkontinentale SAS-ruter gennem Søndre Strømfjord FIR er inkluderet i dette antal, idet der ikke i denne sammenhæng kan skelnes imellem SAS-fly på dansk, norsk og svensk register.

Danmark modtager betaling på i alt 35,2 mio. kr. for tjenester for den internationale flytrafik i henhold til den aftale om visse luftfartstjenester i Grønland, herunder vejrtjeneste, kommunikation og navigation, der inden for den internationale luftfartsorganisation, ICAO (International Civil Aviation Organization), er indgået imellem en række stater, der alle har interesse i de nordatlantiske flyvninger. Der er tale om: Belgien, Canada, Cuba, Danmark, Finland, Frankrig, Irland, Island, Italien, Holland, Japan, Kuwait, Norge, Rusland, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland og USA.

Betalingen til Danmark består dels af bidrag fra hver af de deltagende stater, tilsammen ca. 13,3 mio. kr., dels af betaling fra den transatlantiske flytrafik. Betaling udløses ikke blot for overflyvning af Søndre Strømfjord FIR, men ved flyvning igennem et område, der begrænses af 15° W, 50° W, 45° N og Nordpolen. På denne måde bidrager samtlige transatlantiske flyvninger (213.028 i 1992) til finansiering af luftfartstjenester i Grønland. Når det beskrives, relativt store områder anvendes, hænger det sammen med, at tjenesterne i Grønland kommer alle flyvninger over det nordatlantiske område til gode.

For luftfartstjenester til strækningsflyvning (dvs. flyvning uden for de luftrum, som betjenes af de pågældende lufthavne og helikopterflyvepladser) og for den interne flyvning i Grønland opkræves ingen betaling. Tjenesterne, som stilles til rådighed af Danmarks Meteorologiske Institut, Statens Luftfartsvæsen og de grønlandske myndigheder, repræsenterer samlede årlige udgifter på 34,5 mio. kr.

De samlede årlige udgifter til de her omhandlede tjenester for den nationale og internationale trafik er 84,8 mio. kr. Det overvejes for tiden, hvorledes en større del af disse udgifter kan indtægtsdækkes.

I henhold til nationale og internationale aftaler og bestemmelser må brugerbetaling på luftfartsområdet ikke overstige omkostningerne ved tilvejebringelse af tjenesterne.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Fremme af forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til statsministeren og miljøministeren [om, hvad regeringen kan oplyse vedrørende beslutningsgrundlaget for placeringen af Det Europæiske Miljøagentur i Danmark].

Af Aage Brusgaard (FP), Engell (KF) og Ivar Hansen (V) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 2/12 93).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 110:

Forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenets deltagelse i uddannelse inden for kliniske fag ved det lægevidenskabelige studium m.v. (Praktikpladser for mellemlange sundhedsuddannelser).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen).

(Fremsat 1/12 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Baadsgaard (S):

Socialdemokratiet kan give tilslutning til det foreliggende lovforslag. Vi finder det rigtigt, at undervisningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte en betalingsordning for praktikundervisningen for jordmoderelever og fysio- og ergoterapeutelever. Vi går selvfølgelig ud fra, at der – som det også er anført i lovforslaget –

[Baadsgaard]

som udgangspunkt forhandles mellem ministeriet og kommuner og amtskommuner for at nå frem til en aftale mellem parterne.

Vi kan ligeledes give tilslutning til, at det bliver fastslået, at amtskommunerne og kommunerne bliver forpligtet til at skaffe de fornødne praktikpladser, sådan som det bliver fastlagt fra Undervisningsministeriets side.

Altså tilslutning til lovforslaget.

Pia Christmas-Møller (KF):

Undervisningsministerens forslag går ud på at forpligte kommunerne og amterne til at stille praktikpladser til rådighed for jordemoder-, ergoterapeut- og fysioterapeutelever svarende til det antal uddannelsespladser, Undervisningsministeriet har fastsat for de tre uddannelser. Det lyder jo rimeligt nok.

Vi er i Det Konservative Folkeparti optaget af, at lovforslaget indebærer en klar opfordring til, at man forhandler betalingsordningen på plads med amter og kommuner, og vi går ud fra, at det oplæg, lovforslaget giver på det område, bliver fulgt, så man virkelig får en aftale igennem uden at skulle bruge den bemyndigelse til ministeren, som forslaget også indeholder.

Vi opfatter umiddelbart lovforslaget som et ønske om at sikre en parallel til de lægestuderendes ordning. Vi vil se positivt på lovforslaget i udvalget og have opklaret lidt mere om, hvad regeringen forestiller sig at en konkret aftale med kommunerne kan indeholde.

Mariann Fischer Boel (V):

Vi har et par bemærkninger at knytte til lovforslaget fra undervisningsministeren om praktikpladser for de mellemlange sundhedsuddannelser, og det gælder så jordemødre og ergo- og fysioterapeuter.

For det første mener vi, at hvis vi vedtager dette lovforslag, opgiver vi rent faktisk den mulighed, der ligger for at ændre på uddannelsesforløbet og også for at ændre på strukturen, og dér tænker jeg først og fremmest på muligheden for at lave lønnede praktikophold i uddannelsesforløbet. Det mener jeg reelt at vi opgiver definitivt.

For det andet mener jeg, at lovforslaget kan komme til at betyde, at det i sidste instans bliver ministeren og ministeriet, der kommer til at bestemme antallet af studerende i de tre nævn-

te uddannelser og måske uden nogen reelle forhandlinger med de implicerede parter – og det er i dette tilfælde både amter og primærkommuner – og at det jo selvfølgelig også bliver ministeriet, der i sidste instans kommer til at fastsætte den pris, som amterne vil få for at deltage aktivt i uddannelsesforløbet.

Fra Venstres side så vi helst, at vi kunne løse disse problemer i en samarbejdsituation, og vi mener i øvrigt heller ikke, at forhandlingsmulighederne på nuværende tidspunkt definitivt er udtømte. Rent faktisk må vi vel betragte dette forslag som et sikkerhedsnet til undervisningsministeren, muligvis også et nødvendigt sikkerhedsnet, og den nødvendighed vil vi også vise en vis forståelse for under udvalgsarbejdet.

Ebba Strange (SF):

For en gangs skyld vil mit indlæg ikke komme til at ligge så forfærdelig langt fra Venstres ordførers. Måske med lidt andre nuancer, men alligevel!

For det første vil jeg sige, at det er dog det tyndeste lovforslag, jeg har modtaget fra Undervisningsministeriet, så længe jeg kan huske. Det er uargumenteret. Der er ingen høringsvar. Der er ikke en lyd om, hvorvidt man har forhandlet med skolerne eller med organisationerne. Jeg får indtryk af, at man har forhandlet med KL og Amtsrådsforeningen i et års tid, at man ikke har kunnet nå til enighed, og at man så siger: Vi må hellere gå over i Folketinget og så se at få det dér sikkerhedsnet, som fru Mariann Fischer Boel snakkede om. Det kan man så få, fordi man jo har et flertal. Men vi andre må da i hvert fald have lov at sætte et spørgsmålstegn ved, om det nu er det, vi skal bruges til.

Jeg kan altså ikke læse det ud af lovforslaget. Der er så få bemærkninger, at jeg som sagt sjældent har set noget lignende. Det er den ene ting. Vi skal have noget mere at vide, inden vi siger ja eller nej til det her. Vi skal altså bare give ministeren den bemyndigelse, at hvis han stadig væk ikke kan nå til enighed – om han overhovedet vil tale med skolerne og organisationerne, ved vi ikke noget om – med Amtsrådsforeningen og KL, skal vi bare sige: Jamen så bestem bare, hvordan det dér skal foregå! Det er det ene problem, vi har fra SF's side.

[Ebba Strange]

Det andet er – og det er så ikke noget problem, men noget, jeg vil hilse velkommen, og det er lidt i modstrid med fru Mariann Fischer Boels opfattelse – at jeg betragter det også, som om vi nu siger farvel til arbejdspraktikken, og det har jeg det godt med. I modsætning til Venstre synes jeg, det er helt fint. Lad os få den jordet! Og jeg mener ikke, at det behøver at lægge sig i vejen for en strukturomlægning af uddannelserne, hvis det er dét, vi skal gøre.

Men som sagt, om vi ender med at støtte lovforslaget, vil jeg slet ikke sige noget som helst om i dag. Det afhænger helt af, hvad vi kan få oplyst under udvalgsbehandlingen. Så lad os vende tilbage til det! Vi har i hvert fald en lang række spørgsmål, vi gerne vil stille.

Jan Køpke Christensen (FP):

Når det drejer sig om praktikpladser inden for det private erhvervsliv, har vi altid i Fremskridtspartiet sagt, at der er en naturlig adgangsbegrænsning i forhold til, hvor mange erhvervslivet kan optage.

Når det handler om uddannelser inden for sundhedsområdet generelt, har det altid været Fremskridtspartiets mening, at så må samfundet sørge for de optimale vilkår for at tilgodese behandlingen af vore syge medborgere. Vi har som samfund en forpligtelse til at få uddannet det personale, der nu engang er brug for inden for sundhedsvæsenet. Derfor er det umiddelbart at se rimeligt med dette forslag, som jo pålægger amtskommunerne og kommunerne at sørge for det antal praktikpladser, der skal til for at uddanne jordemoder-, og fysio- og ergoterapeutelever.

Jeg ved ikke, om man eventuelt kunne sige, at lovforslaget mere eller mindre overflødiggør det kommunale og det amtskommunale selvstyre, når der skal fastlægges regler fra centralt hold. Den anskuelse kunne man jo godt anlægge. Vi pålægger altså kommunerne og amterne en del opgaver her.

Fremskridtspartiet er af den opfattelse, at det ikke er det værste, hvis man kan være med til at overflødiggøre amterne; det tror jeg nok ministeren er klar over. Dette forslag alene overflødiggør naturligvis ikke amterne. Jeg ved ikke, om man kan sige, at forslaget i hvert fald er positivt på den måde, at det er et lille bitte skridt i den rigtige retning med hensyn til at overflødiggøre amterne.

En ting, som ministeren måske kunne overveje, var en slags stykprisordning i forbindelse med finansieringen af disse praktikelever, således at man har en fast pris og ikke kun skal fastsætte betalingen, hvis der ikke kan opnås tilfredsstillende aftaler mellem ministeriet og amtskommunerne, altså en slags fordelingsnøgle. Det kunne være interessant at få at vide, om ministeren allerede har det i baglommen.

Vi har som sagt en forpligtelse til at sørge for, at vi har det tilstrækkelige antal jordemødre og ergo- og fysioterapeuter, men i øvrigt også andre uddannede inden for sundhedssektoren.

Umiddelbart ser Fremskridtspartiet positivt på dette lovforslag. Men der er, som de andre ordførere har været inde på, en del ting, der er uafklarede, og som vi gerne vil have nærmere belyst.

Men stort set ser vi positivt på lovforslaget.

Dorit Myltoft (RV):

Jeg ser gerne, at det kan lade sig gøre, at kommunerne og amtskommunerne kan indgå tilfredsstillende aftaler med Undervisningsministeriet om betalingen for praktikundervisning på de mellemlange sundhedsuddannelser.

Men det er vigtigt at vide, hvem der er den øverste besluttende myndighed, hvis der ikke kan opnås enighed. Derfor kan Det Radikale Venstre støtte lovforslaget.

Det er under alle omstændigheder vigtigt, at der er det tilstrækkelige antal praktikpladser til rådighed af hensyn til de unge, der går i gang med uddannelserne.

Den forpligtelse, der hermed stilles forslag om at lovfæste, gør også, at Det Radikale Venstre støtter forslaget.

Merethe Due Jensen (KRF):

Vi mener også, at det er meget vigtigt, at der er sikkerhed for, at der er omsorgs- og plejepersonale nok og dermed også nok praktikpladser.

Jeg skal kort meddele, at Kristeligt Folkeparti naturligvis støtter det her lovforslag, og at vi vil tilsige det en positiv udvalgsbehandling.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg kan takke for en overvejende positiv tilslutning til forslaget her, vel vidende at der er

[Undervisningsministeren]

partier, der først vil træffe deres endelige beslutning, når de har fået besvaret nogle spørgsmål, og måske vil de afvente – hvad jeg i øvrigt selv gør – om vi kan løse de spørgsmål, som knytter sig til denne lovgivning, ved forhandlinger med de pågældende parter.

Det er ministeriets ønske og hensigt, at de spørgsmål, der er rejst i dette lovforslag, og som kræver en løsning inden alt for længe, kan klares gennem forhandling.

Når vi rejser tvivl om det, nemlig ved at fremsætte lovforslaget, er det, fordi forhandlingerne har pågået i ganske lang tid. Vi har det specielle problem for jordemoderelever, der ikke er omfattet af nogen aftale, at de skal i praktik i februar 1994. Derfor haster det med at få truffet en beslutning, som gør, at vi kan leve op til det, som alle partier er enige om at vi må sørge for, nemlig at der uddannes det nødvendige personale inden for de områder, der her er tale om.

Jeg kan føje til, at der også er sket det, at Amtsrådsforeningen i et brev til mig forleden dag har meddelt, at de er meget indstillet på at genoptage forhandlingerne og ønsker at gøre det på det politiske plan, og jeg har aftalt møde med Amtsrådsforeningens formand allerede i morgen. Derfor håber jeg på, at vi kan nå frem til en aftale, som begge parter synes er forsvarlig og kan acceptere, sådan at det måske er helt unødvendigt at vedtage lovforslaget.

Men kan vi ikke komme igennem ved forhandling, er vi af hensyn til de uddannelsessøgende og af hensyn til det behov, der er for at få uddannet personalet på feltet her, nødt til at træffe de beslutninger, som dette lovforslag lægger op til.

Jeg vil lade udvalget blive orienteret i forbindelse med de forhandlinger, der starter allerede i morgen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse

mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 26:

Forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af dobbeltarbejde for ansatte inden for stat, amter og kommuner.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.
(Fremsat 19/11 93).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Finansministeren (Lykketoft):**

Der har i forlængelse af SF's tidligere beslutningsforslag om undersøgelse af dobbeltarbejde været lavet en analyse, der viser, at vel er dobbeltarbejde af en vis udbredelse, men det svarer nok kun til knap 1 pct. af alt det arbejde, der udføres i Danmark.

En meget stor del af det ligger i undervisningssektoren og inden for forsvaret, i forsvaret oftest foranlediget af kortvarige genindkaldelser af reserveofficerer.

Det vil være svært helt generelt at forestille sig et forbud mod dobbeltarbejde. Det ville kræve ændring af tjenestemandsløven, og det ville kræve ændring af funktionærloven.

I det hele taget mener jeg ikke, at problemets løsning skal findes ved lovgivning. Jeg mener heller ikke, at der i og for sig er behov for at vedtage en folketingsbeslutning om sagen. Vi er selvfølgelig opmærksom på, at det ville være hensigtsmæssigt så langt som muligt at reducere dobbeltarbejde, og dér, hvor vi med, skal vi sige diskussioner kan påvirke udviklingen, vil vi gerne gøre det, men jeg tror ikke, at det er noget, der er meget nemt at løse på en hensigtsmæssig måde hverken via lovbestemmelser eller meget håndfaste bestemmelser i overenskomsterne.

Det er mere en adfærdspåvirkning, vi skal diskutere, og dér forstår jeg udmærket de intentioner, der er bag beslutningsforslaget.

Poul Erik Dyrland (S):

I bemærkningerne til det her forslag citerer